

SECRETARI PER SECLA SECLORUM

Coronel Antonio Montalbán

Andalús, membre la de direcció central del PCE i del PCPV, té al darrere bona cosa d'homes i dones, sindicalistes, disposats a guanyar. Les eleccions sindicals i, més coses. És el secretari general de CCOO.

Joan Pomares

Fa cinc anys que no torna a Alcolea, al seu barri de l'Àngel, Còrdova. Encara en fa més que és secretari. Un secretari amb mitra i tot que va treballar al camp —en el cotó, segant, de pastor—; que ha treballat en la ciutat —primer en la construcció, i després d'ebenista i serrador de fusta. Antonio Montalbán.

L'enllaç de Còrdova passava el *Mundo Obrero*, el seu pare el llegia i Antonio també. Allà va començar anar a escola. «El meu pare fou un antic militant d'aquella UGT dels 30. Va participar activament en la guerra, en la batalla de l'Ebre. I, com molts altres, també va estar als camps de concentració. Venint d'un congrés de la poderosa CGIL italiana, pel gener, vaig passar pel mig d'una nevada tremenda, per on ell va estar tancat, a Argelet, allà pel sud de França».

«Jo vaig ingressar en el PCE abans de 1970. Ja hi vaig estar el 1966 coincidint amb aquell referèndum franquista del 'ni sí ni no, no votar, abstenció'. Un grup de joves de València intentàvem aleshores reorganitzar la Joventut Comunista. I sorgiren nuclis importants, ací a València, a Ontinyent. Vam arribar a tenir més de dos-cents militants, que no eren pocs en aquell 1966.»

Al 1969, en ple estat d'excepció i sent membre de la direcció de les UJC, el detenen. Era març i estava fent el servei militar. «Després, ja vaig passar a ocupar-me dels problemes sindicals des de la direcció del partit. I vaig formar part del comitè provincial, que es reconstruí després de la caiguda de Palomares, Cèsar Llorca, Castellote pare, etc., detinguts el '68. Aleshores, el 1970, es

comença de nou i, a partir d'aquí, passe a pertànyer orgànicament al PCE».

I recorda: «Ernest Garcia va fer un paper molt important durant molt de temps. Va aportar molt al partit quan encara no n'era dirigent. I jo em vaig oposar a totes les traves i als entrebancs que aleshores començaven a posar-li, quan, quasi per loteria, va exigir de secretari general. Cosa que, em consta, ell no volia. Però jo no el vaig votar, jo vaig votar Antonio Palomares. Potser més per intuïció que per una altra cosa. Perquè jo crec que ell era més el pensador, el filòsof, l'ideòleg. Després, amb el temps, es va confirmar que no era la persona idònia.»

«Ell estava preocupat per altres problemes molt importants, de la cultura, dels símbols, de la llengua. I en

algunes coses, vist ara retrospectivament, s'ha demostrat que l'Ernest Garcia tenia raó. Perquè ell va defensar molt fermament dins el PCE que no s'havien de fer les concessions que durant molt de temps vam fer. O quan ell va plantejar la via del 151, en lloc de la del 143 per a l'autonomia».

«No, el partit no hauria d'haver fet concessions en el tema dels símbols a una dreta insaciable. Ja que és una cosa que a certa gent pot semblar-li que no dóna de menjar, però és clar que també té la seua importància. No, no hi havia necessitat d'haver començat a cedir si defensàvem com a bandera d'avantguarda, de progrés dels valencians, la quadribarrada. Foren concessions gratuïtes, un error. Ara, l'últim congrés ho ha reconsiderat. Més val tard que mai.»

La tortura i el comiat

Manuel Ballesteros, ex-director del Mando Unico para la Lucha Antiterrorista, ex-comissari general d'Informació, condemnat, en una contestadíssima sentència, a tres anys d'inhabilitació especial per haver ocultat a la justícia la identitat de tres homes sospitosos d'haver metrallat el bar Hendayais —tres morts i nou ferits— d'Iparralde, també és present en la memòria de Montalbán. En les descàrregues elèctriques.

¿Parlem de Ballesteros? «¿De l'amic Ballesteros? Ell també era present en el tipus de tortures que m'aplicaren, i també Jacinto Costa i Benjamín Solsona i d'altres, els quals per cert vaig veure per última volta en un congrés del Sindicat Professional de Policia que es va celebrar al Col·legi de Metges. Ballesteros era ja un dels tios de pes i dels que dirigien les operacions. Normalment, en els interrogatoris, en les tortures, hi havia gent que feia de bona i gent que feia de dolenta. No es pot dir que Ballesteros fes sempre un paper o l'altre».

«Ell era un home molt conegut com a torturador finíssim, que també feia el paper de dur amb els detinuts. Era un professional de la tortura, com Acosta que, amb el braç escaiolat i tot, no s'estava de pegar, o Solsona. Et feien la roda, t'espentaven, passades les dues de la matinada vaig tenir

vòmits de sang. S'acollonaren i hagueren de cridar un metge: Aquest tira massa sang, que se'ns en va, vinga...»

«Ballesteros és un torturador que hauria d'haver deixat de ser un servidor públic de l'estat l'endemà mateix de la caiguda de la dictadura. Malauradament, no ha estat així, com en el cas d'altres tants destacats torturadors. Perquè no s'ha fet la reforma policial, la depuració necessària. De la mateixa manera que encara continua havent-hi jutges que no es corresponen. Com ara Isaac Salar, el jutge que em va despatxar quan l'empresa Muebles Mocholí volia negociar la meua eixida. 'Terrorista, comunista, agafa els diners que et dóna l'empresa o et despatxaré', em deia. Era un home que féu la guerra amb Franco i era un testaferró de l'empresa que, crec jo, li devia donar diners.»

Muebles Mocholí. Era el 1977 —«any en què va morir la meua mare i va nàixer la meua filla»— quan Antonio Montalbán fou acomiadat a puntellons després de molts anys de

«Quan vaig als congressos, el meu cognom ix vint o trenta voltes. Som cinc germans i la pila de cosins. Un trenta per cent, junt amb la família de la meua dona, del PCPV dels barris de la Font de Sant Lluís i Montolivet».

Un fill de quinze anys, una filla de catorze i una xiqueta en quart d'EGB, que, supose, aniran a l'atur juvenil, ¿no? Però tu, segurament, pots arreglar això. «No, no, no. Això, els de la UGT —riu—. Ells, que tenen més possibilitats de fer això. No, ni m'abelleix. Sóc completament contrari a fer servir prebendes».

Cap suprem del sindicat, et deuen haver dit de tot. Per exemple, buròcrata. «Això, ho diu la gent que, legítimament, aspira que la seua sensibilitat siga la que obtinga el suport de la majoria del sindicat, però es pensa que així reforça les seues posicions en el moviment de masses. Gent manca d'arguments sindicals per contenir i disputar la influència dins el sindicat».

«No hauríem d'haver fet concessions en el tema dels símbols».

reivindicacions i una vaga històrica: la del 12 de novembre de 1976, convocada per la Coordinadora d'Organitzacions Sindicals (COS), que paralitzà tot l'estat.

La llista dels delfins

La seua dona, «cuinera major» en una Cooperativa, i la seua família, una saga, «centenars de membres».

—Però, ¿és que tu no tens substituïts?

—Sí, sí que en tinc.

—¿Qui serà, doncs, el futur secretari de CCOO en aquest país?

—Pot ser-lo molta gent. Manolo Segarra d'Alacant, per exemple, un home sensat, molt realista, molt capaç. Un altre, molt seriós, andalús com jo però que s'expressa perfectament en valencià, responsable, dedi-

«Ni Lerma ni Ciscar no representen els interessos del treballadors».

cat, honest, que es baralla per ser secretari general de la federació del tèxtil-pell, Juan Pedro García, de Co-centaina, amb prestigi també a Catalunya. També Paco Valor, jove, amb iniciativa, secretari general de l'Alcoià. O Fernando Casado, d'Elda, responsable d'acció sindical i de col·locació. Felipe Tornero, també d'Elda, molt brillant. Pepe Montal, de Químiques. Tenim una quantitat de quadres enorme.

—A una altra cosa, la llengua.

—L'idioma és la llengua catalana, això està clar. A banda, hi ha les variants d'aquest poble. La resta són pretextos de la dreta més cavernícola en contra el progrés.

—I ¿per què no l'aprens, doncs? ¿Per què no el parles?

—No ho sé. Potser a l'hora de distribuir el meu temps hauria d'haver dedicat unes hores diàries o setmanals per poder soltar-me. Però, sobretot, crec que ha estat indecisió, por. Sé pronunciar moltes paraules, sí, però em falta decisió. Potser m'hauré d'apuntar als Carles Salvador.

Un repàs

Asesinato en el comité central, del seu col·lega Manolo Vázquez, fou fa temps la seua obra preferida. Molt després de la novel·la social i realista. I d'ací li ve una petita passió pel gènere negre. «Aquest estiu —el passat, no, perquè vaig anar a una reunió de sindicalistes a Bulgària, on, per cert, vaig estar-me uns dies al Mar Negre— he tornat a llegir algunes novel·les de Raymond Chandler i Dashiell Hammet, com *El falcó maltès*, *Collita roja*. De Montalbán, ho he llegit pràcticament tot. I també, després, vaig lle-

gir un informe dels companys asturians sobre la reindustrialització. La veritat és que tinc poc de temps.»

—¿Què penses del govern valencià?

—Està discriminat respecte als grans centres de poder, però defensa cabalment la política del govern central.

Potser no tenen prou autonomia. Però la que tenen, tampoc no l'aprofiten. La seua actuació no ve presidida per la defensa dels interessos dels valencians, en primer lloc. Estan completament supeditats als dictats i a les directrius de Felipe i Guerra.

—¿Lerma o Ciscar?

—Tant em fa. Amb la política que apliquen estan d'acord tots dos. Jo crec que aquestes coses cal veure-les en funció de les polítiques i els continguts que facen. I per a mi, cap dels dos no respon als interessos dels treballadors.

—¿Burriel, el delegat del govern?

—És el representant del govern central, però, a diferència d'altres delegats, mai no li he vist una presa de posició pública o clara en favor dels interessos d'ací. Sempre ha justificat el govern central com a ambaixador seu, patge o llàtzer. I no ha resolt cap dels grans problemes que li hem plantejat. Suspès.

—¿Segundo Bru, el conseller d'Indústria?

—L'home dels ministres d'Economia i Hisenda.

—¿Santiago Carrillo?

—Incordiarà mentre li quede alè. Després de la seua derrota, ja no es presenta a les eleccions, ha dit. I és que encara li queda una mica de sentit del ridícul. Ell ja té molt poques coses a dir i tindrà una representació molt

exigua, a penes a nivell local, perquè desapareixerà dels parlaments autonòmics. I ja veurem quines possibilitats d'aconseguir-ho té el PCPPV. Una altra cosa és que puguem aconseguir que s'impose la sensatesa per part d'uns i altres i prospere positivament l'acord amb UPV. Perquè jo crec que ací hauriem d'haver espentat més i no hem sabut fer-ho. Per això anem a veure si ara podem aprofitar aquesta oportunitat. Si és que volem ser útils i avançar ficant banderes, punts de referència, en les institucions. Si no, ens quedarem predicant en el desert.

—¿Quant cobres?

—74.000 ptes. al mes.

—És poc. ¿Has llegit mai Fuster?

—N'he sentit molt a parlar. He llegit algun article seu a la premsa, alguna cosa. Però no, no l'he llegit. Ara, el que sí que m'ha semblat formidable és que el nomenassen catedràtic.

—¿Ramon Lapiedra?

—Un genuí defensor i representant valencià del món de la cultura. Un tio sensacional, senzill, atent i interessat pels nostres problemes. I molt respectuós. La veritat és que es podrien fer moltes coses entre els sindicats i la universitat.

—Tu, tot i que dius que ja ets valencià, deus seguir una mica la marxa de l'andalusisme.

—El moviment nacionalista andalús ha començat més tard que el d'ací, que desgraciadament també fou tardà, contràriament al cas de Galícia, Catalunya o Euskadi. Però allà, la terra, el treball i el país són una mateixa reivindicació. Cosa que ací encara no passa. S'estan redescobrint les arrels d'un poble, un poble que en té, i que té moltes coses a reivindicar. I no es pot dir que l'andalús siga el monopolitzador, el prototipus d'home que defensa ací la uniformitat del castellà.

—¿I com van els teus dos somnis confessats públicament? L'un era anar al Carib.

—No m'agrada massa viatjar. Em desestabilitza moltíssim estar fora de casa. La darrera vegada que vaig veure Marcelino em proposà anar a una reunió sindical a Irak, que està en guerra. Però no és per això, sinó perquè estar sis o set dies fora no m'agrada. Però a Cuba, sí que hi aniré. En tic moltes ganes.

—I l'altre era tenir una casa amb sol.

—Ja tinc sol. M'he canviat de pis aquest estiu. L'he comprat —és de segona mà— a un afiliat ferroviari. □